

แผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเหตุวิกฤตสุขภาพจิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1. ชื่อแผน แผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเหตุวิกฤตสุขภาพจิต

2. คำสั่ง / ระเบียบ / พ.ร.บ. / หลักการ ที่เกี่ยวข้อง

- 1) แผนปฏิบัติงานประจำปีงานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี
- 2) แผนปฏิบัติงานประจำปีงานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี
- 3) แผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดเหตุคนคลุ้มคลั่ง กราตยิง (Active Shooter) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 4) แผนปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินสำหรับทุกภัยอันตราย (All-Hazards Plan : AHP) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- 5) แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทางการแพทย์สาธารณสุข พ.ศ. 2566 - 2570
- 6) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570
- 7) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ เครื่องมือการจัดการในภาวะฉุกเฉินของประเทศไทย พ.ศ. 2566
- 8) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552
- 9) มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน สำนักข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2553
- 10) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่เพื่อสนับสนุนภารกิจป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย และในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินและภัยพิบัติ พ.ศ. 2560

3. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

วิกฤตสุขภาพจิตเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากอาการซึมเศร้าที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เช่น การกระโดดตึก มีหลายปัจจัยที่ต้องพิจารณา ทั้งด้านจิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ป่วย มีความคิดหรือพฤติกรรมอันตรายต่อตนเอง โดยความเสี่ยงจากภาวะซึมเศร้า (Depression Risk Factors) อารมณ์สิ้นหวัง และหมดพลัง ผู้ที่มีอาการซึมเศร้าเรื้อรัง มักรู้สึกว่ามีทางออกในชีวิต ไม่มีคุณค่า และสิ่งต่าง ๆ ที่เคยมีความหมายกลับไม่รู้สึกรถึงความสำคัญอีกต่อไป เช่น คน ๆ หนึ่งอาจคิดว่า "ตนเป็นภาระ" หรือ "ชีวิตไม่มีค่าอะไรอีกแล้ว" และความคิดอยากตาย ไม่ใช่แค่การอยาก "หายไป" แต่เริ่มคิดถึงวิธีการตาย เช่น กระโดดตึกแขวนคอ หรือกินยาเกินขนาด หากมีการ “วางแผน” ไว้แล้วถือว่าอยู่ในขั้นอันตราย จะมีสัญญาณบ่งชี้การเกิดเหตุ เช่น พูดว่า “ถ้าฉันหายไปคงไม่มีใครสนใจหรอก”

ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Factors) การขาดคนที่เข้าใจหรืออยู่เคียงข้างคนที่อยู่คนเดียว ไม่มีครอบครัวหรือเพื่อนที่พร้อมรับฟัง มักรู้สึกโดดเดี่ยว และไม่มีแรงใจจะต่อสู้ มีผลต่อความรู้สึก “ไม่มีใครรัก ไม่มีใครต้องการ” ส่งผลให้จิตใจยิ่งอ่อนแอ อีกทั้งปัญหาชีวิตเรื้อรัง ปัญหาอย่างหนึ่งสิน การตกงาน ความรักล้มเหลว หรือการถูกกดดันสะสม เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เข้าสู่ภาวะซึมเศร้าได้ เช่น คนที่ตกงาน อาจรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่าและเป็นภาระของครอบครัว การเข้าถึงสถานที่หรือเครื่องมือที่อาจใช้ฆ่าตัวตายได้ง่าย เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญส่งผลให้มีเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การอาศัยอยู่ชั้นสูงในหอพัก แพลตที่พักโดยไม่มีรั้วหรือระบบป้องกัน ช่วงที่ภาวะอารมณ์รุนแรงอาจทำให้ตัดสินใจโดยไม่ทันคิด

4. สถานการณ์และความรับผิดชอบ

ด้วยงานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากร นักเรียน นักศึกษา และผู้พักอาศัยในพื้นที่วิทยาเขตปัตตานี รวมถึงผู้เข้ามาติดต่อหรือใช้บริการกับมหาวิทยาลัย มีกำลังพลปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ประจำจุดตรวจ เจ้าหน้าที่สายตรวจรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ควบคุมกล้องโทรทัศน์วงจรปิด พร้อมมีศูนย์รับแจ้งเหตุ ม.อ. วิทยาเขตปัตตานี ตลอด 24 ชั่วโมง จึงจะต้องมีแผนเป็นแนวทางในการจัดการกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีความรุนแรง ประกอบกับ งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพจิตของนักเรียน นักศึกษา และบุคลากร มีศูนย์ส่งเสริมสุขภาวะนักศึกษา ม.อ. วิทยาเขตปัตตานี (Wellness Center PSU Pattani) คลินิกให้คำปรึกษาสัญจร การคัดกรองและดูแลสุขภาพจิต ทั้งภาวะซึมเศร้า ภาวะเครียด และภาวะวิตกกังวล

จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเหตุวิกฤตสุขภาพจิต ในการป้องกันการเผชิญเหตุ การเยียวยาฟื้นฟูและติดตามหลังเกิดเหตุ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัย ดูแลสุขภาพจิต สามารถป้องกันเหตุ ลดความสูญเสียให้น้อยลงและระงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันการณ์ สามารถรองรับการปฏิบัติการในสถานการณ์ของเหตุการณ์ เป็น 2 ระดับ คือ

- 1) สถานการณ์ฉุกเฉินที่หน่วยงานเผชิญเหตุขั้นต้นสามารถระงับ หรือควบคุมได้
- 2) สถานการณ์ฉุกเฉินที่หน่วยงานเผชิญเหตุขั้นต้นไม่สามารถระงับ หรือควบคุมได้เอง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้าปฏิบัติการ โดยจะต้องมีการประเมินสถานการณ์ดังนี้
 - 1) ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น เช่น สิ่งบ่งชี้การเกิดเหตุ ผู้ป่วยมีความตั้งใจจะฆ่าตัวตาย
 - 2) วิธีการที่จะใช้ขณะนั้น เช่น ผู้ป่วยกำลังถือปืนอยู่ในมือ ถือมีดอยู่ในมือ หรือกำลังยืนอยู่ริมระเบียงหน้าต่างอาคารสูง เป็นต้น
 - 3) ประวัติการเกิดอุบัติเหตุ เช่น เคยฆ่าตัวตายมาก่อน ความถี่ของการพยายามฆ่าตัวตาย

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อเป็นแนวทางในการเฝ้าระวังป้องกัน การระงับเหตุ แนวทางในการบูรณาการบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน การประสานความร่วมมือของทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยและองค์กรภาคีภายนอกที่เกี่ยวข้อง และการประสานงาน การสั่งการ และการติดต่อสื่อสารเมื่อเกิดเหตุสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน

5.2 เพื่อให้มีความชัดเจนในขั้นตอนและการปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์จริง สามารถระงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

5.3 เพื่อลดความเสียหายและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น

5.4 เพื่อควบคุมสถานการณ์ไม่ให้ลุกลาม ขยายตัว จนเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6. ขอบเขต

แผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน นี้รองรับกรณีเกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต ทำร้ายตัวเอง กระโดดจากที่สูง กระโดดน้ำ ฆ่าตัวตาย ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หากมีลักษณะหรือแนวโน้มเข้าสู่ภาวะทำร้ายผู้อื่น คลุ้มคลั่ง ทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือบุคคลอื่น หรือผู้บัญชาการเหตุการณ์มีความเห็นสมควร ให้ใช้แผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดเหตุคนคลุ้มคลั่ง กราตยิง แทน

7. นิยาม

7.1 ผู้ป่วย หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้ม/ก่อเหตุทำร้ายร่างกายตนเอง กระโดดจากที่สูง ฆ่าตัวตาย หรือบุคคลที่มีภาวะความผิดปกติทางจิตใจหรือพฤติกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงาน การเข้าสังคม หรือความสามารถในการดูแลตนเอง จนจำเป็นต้องได้รับการวินิจฉัยหรือการช่วยเหลือจากบุคลากรทางสุขภาพจิตหรือสาธารณสุข

7.2 วิทยาเขตปัตตานี หมายถึง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

7.3 งานรักษาความปลอดภัย หมายถึง งานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี สำนักงานวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

7.4 งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ หมายถึง งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี สำนักงานวิทยาเขตปัตตานีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

7.5 งานทะเบียนและรับนักศึกษา หมายถึง กองบริหารวิชาการและวิจัย วิทยาเขตปัตตานี สำนักงานวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

7.6 ศูนย์รับแจ้งเหตุ หมายถึง ศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน แจ้งเบาะแส ขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน ดำเนินงานตลอด 24 ชั่วโมง โดย หน่วยอำนวยการและการสื่อสาร งานรักษาความปลอดภัย วิทยาเขตปัตตานี รับแจ้งเหตุและประสานงาน ประกอบด้วยช่องทาง ผ่านทางโทรศัพท์ และผ่านสถานีวิทยุคมนาคมหน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่จาก กสทช. สถานีวิทยุคมนาคมคลื่นความถี่ภาคประชาชน สถานีวิทยุสมัครเล่น “E28AT” ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สถานีวิทยุคมนาคมความถี่กลางประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และสถานีวิทยุคมนาคมความถี่กลางประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐกับมูลนิธิ/นิติบุคคล

7.7 กองอำนวยการ หมายถึง กองอำนวยการในการบริหารจัดการสถานการณ์ ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะกิจตามแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเหตุวิกฤตสุขภาพจิต โดยมีระบบบัญชาการเหตุการณ์

7.8 สถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง เกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต ผู้ป่วยทำร้ายร่างกายตนเอง จะกระโดดจากที่สูง หรือจะฆ่าตัวตาย มีแนวโน้มการก่อเหตุหรือเริ่มก่อเหตุ หรือเกิดขีดความสามารถ ที่งานรักษาความปลอดภัย และงานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ จะระงับเหตุได้

8. การดำเนินการป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation)

ในบริบทของวิกฤตสุขภาพจิต "การป้องกัน" (Prevention) เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินงานเชิงรุกเพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีในกลุ่มประชาคมมหาวิทยาลัยทั้งหมด ลดโอกาสที่บุคคล นักเรียน นักศึกษา จะพัฒนาไปสู่ภาวะวิกฤตสุขภาพจิต โดยครอบคลุมถึงการสร้างความตระหนักรู้ การให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการรับมือกับความเครียด การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพจิตที่ดี และการระบุปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่วิกฤตได้ ส่วน "การลดผลกระทบ" (Mitigation) เป็นการดำเนินงานเพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น หากมีบุคคลที่กำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตสุขภาพจิต หรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองหรือผู้อื่น มาตรการในส่วนนี้จะมุ่งเน้นที่การเข้าแทรกแซงอย่างทันท่วงที การให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม และการจำกัดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

วิทยาเขตปัตตานี ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดทำแนวทางการป้องกัน ที่ครอบคลุมทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม และระบบผ่านการบูรณาการองค์ความรู้ทางจิตวิทยา การดูแลเชิงระบบ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก โดยมีแนวทางการป้องกันและลดผลกระทบ ดังนี้

8.1 การสื่อสารที่ปลอดภัยและอ่อนโยน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเปิดใจ และการขอความช่วยเหลือ การสื่อสารที่ปลอดภัยเป็นการรับฟังอย่างตั้งใจโดยไม่ตัดสิน ไม่ใช่ถ้อยคำที่ทำให้

ผู้ป่วยรู้สึกผิดหรือไม่ได้รับการเข้าใจ เช่น การพูดว่า "อย่าคิดมาก" หรือ "คนอื่นก็ลำบากเหมือนกัน" ซึ่งอาจทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าปัญหาของตนเองไม่สำคัญและถูกละเลย ในทางกลับกัน การใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความเข้าใจ และการสนับสนุน เช่น "ฉันอยู่ตรงนี้เสมอนะ" หรือ "เธอไม่ต้องผ่านมันไปคนเดียว" จะช่วยสร้างความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และลดความโดดเดี่ยวของผู้ป่วยได้ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดกำแพงในการขอความช่วยเหลือและเสริมสร้างกำลังใจให้ผู้ป่วยเผชิญกับปัญหา

8.2 การพบจิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพบว่าบุคคลมีความเสี่ยงสูงต่อภาวะวิกฤตสุขภาพจิต เช่น มีความคิดหรือพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อตนเอง การส่งเสริมให้ผู้ป่วยได้พบกับจิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตโดยเร็วที่สุดเป็นสิ่งจำเป็น การพบผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้ได้รับการวินิจฉัยอาการที่ถูกต้องแม่นยำ และได้รับการรักษาที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ยาควบคู่กับการบำบัดทางจิต โดยได้จัดให้มีนักจิตวิทยา และนักจิตวิทยาคลินิก ประจำวิทยาเขตปัตตานี หรือในบางกรณีที่มีความรุนแรงสูง อาจจำเป็นต้องเข้ารับการดูแลในโรงพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยพ้นจากภาวะวิกฤต และได้รับการฟื้นฟูสภาพจิตใจอย่างเหมาะสม

8.3 การลดโอกาสเสี่ยง โดยใช้มาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยงในการตัดสินใจชั่ววูบและปกป้องชีวิตของผู้ป่วย โดยการจัดการปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่อาจกระตุ้นหรือเอื้อให้เกิดพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ซึ่งรวมถึงการดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยอยู่ตามลำพัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่อารมณ์ไม่คงที่หรืออยู่ในภาวะวิกฤต การป้องกันการเข้าถึงอุปกรณ์หรือสถานที่ที่อาจใช้ทำร้ายตนเองได้ง่าย เช่น การปิดล็อกหน้าต่าง ระเบียง หรือการจัดเก็บวัตถุอันตรายให้พ้นมือ

8.4 การพัฒนาบุคลากร นักเรียน และนักศึกษาแบบองค์รวม Self-care ให้มีความครอบคลุมทุกด้าน เน้นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในหลายมิติ ให้เกิดความสมดุล ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สังคม ปัญญา จิตวิญญาณ และการเงิน เป็นแนวทางที่เน้นการดูแลตนเอง ก่อนที่จะเกิดปัญหาหรือโรค เพื่อให้มีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง และลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยในอนาคต สร้างเสริมความพร้อมให้บุคลากร นักเรียน นักศึกษา สามารถเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผ่านการจัดกิจกรรมที่ Active ครอบคลุมประเด็นสำคัญในทั้ง 6 มิติ เพื่อเกิดความสมดุล รวมถึงสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต จะเป็นแนวทางสำคัญที่ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของบุคลากร นักเรียน และนักศึกษา อีกทั้งยังให้เรื่องสุขภาพจิตเป็นเรื่องที่สามารถพูดคุยกันได้อย่างเปิดเผย ดังนี้

- 1) กิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจปัญหาสุขภาพจิต
- 2) กิจกรรมที่มุ่งเน้นเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support)
- 3) การสนับสนุนจากรุ่นพี่ (Peer Leaders)
- 4) มหกรรมสุขภาพจิตที่รวมกิจกรรมหลากหลาย บุคลากร นักศึกษาสามารถเลือกเข้าร่วมได้
- 5) กิจกรรมหารายได้นักศึกษา เพื่อลดความเครียด
- 6) กิจกรรมศิลปะบำบัดอย่างต่อเนื่อง
- 7) กิจกรรมการดูแลเพื่อนผู้ใกล้ชิดที่ให้คำปรึกษากับบุคลากร นักศึกษาที่มีภาวะด้านสุขภาพจิต
- 8) กิจกรรมเฉพาะกลุ่มความเสี่ยง โดยแยกเป็นกลุ่มสีเขียว กลุ่มสีเหลือง และกลุ่มสีแดง
- 9) กิจกรรมสำหรับนักศึกษาเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มที่ถูกสังคมตีตรา กลุ่มที่มีทัศนคติเชิงลบ

ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี และลดการตีตราในสังคม มุ่งเน้นไปที่การสร้าง ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และการเสริมสร้างพลังบวกให้กับบุคลากร นักศึกษา โดยขับเคลื่อนในบริบทของตนเอง ได้แก่ สร้างกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สร้างโปรแกรมพี่เลี้ยง อาจารย์ที่ปรึกษา จัดอบรมให้องค์ความรู้และรณรงค์สร้างความเข้าใจ

8.5 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการป้องกัน (Digital Mental Health Surveillance) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเฝ้าระวังและสื่อสารความเสี่ยงสามารถช่วยลดการพลาดเป้าหมายที่เจ็บหรือซ่อนอาการไว้ได้

8.5.1 การใช้แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มประเมินสุขภาพจิตรายบุคคล DASS-21 ออนไลน์ เพื่อที่จะสามารถดูแลและส่งต่อผู้ที่มีความเสี่ยงสูง ให้ได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที และสื่อสารเครื่องมือ DASS-21 ถึงนักศึกษาและชุมชนในภาพเชิงบวก ดังนี้

- 1) การเปลี่ยนมุมมองให้เป็นบวก : สร้างการรับรู้ที่ดีต่อเครื่องมือ DASS-21 โดยนำเสนอว่าเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยเหลือและดูแลสุขภาพจิตของนักศึกษา ไม่ใช่เครื่องมือวัดความผิดปกติ
- 2) การพูดถึงอย่างเปิดเผย : สนับสนุนการพูดคุยเรื่องสุขภาพจิตอย่างเปิดเผยและไม่มีข้อครหา เพื่อให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติ
- 3) การเข้าถึงง่ายได้ทุกพื้นที่ : ทำให้การใช้งานเครื่องมือ DASS-21 ง่ายและสะดวก โดยใช้กลวิธีการสื่อสารที่ทันสมัยและสร้างสรรค์
- 4) กระบวนการแทรกซึมความไว้วางใจ : ใช้กระบวนการที่สร้างความไว้วางใจ เพื่อให้นักศึกษารู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการเข้าถึงและใช้เครื่องมือ DASS-21

8.5.2 การใช้ QR Code หรือบทพูดคุยเชิงให้คำปรึกษาเบื้องต้นในเพจ: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพะนักศึกษา ม.อ.ปัตตานี (Wellness Center PSU Pattani)

8.5.3 มีแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ที่นักศึกษาสามารถปรึกษา/ขอความช่วยเหลือได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตน

8.5.4 เพิ่มช่องทางการสื่อสารในรูปแบบการส่งข้อความ เพื่อตอบโจทย์เด็กยุคใหม่ที่ถนัดส่งข้อความ รวมถึงสามารถส่งรายละเอียดของเหตุการณ์เพื่อเก็บเป็นหลักฐานได้อีกด้วย

8.5.5 จัดทำฐานข้อมูล (Data Base) ภาพรวมของกิจกรรม/โครงการด้านการดูแลสุขภาพจิตทั้งระบบของวิทยาเขต เพื่อให้สามารถนำข้อมูล/เนื้อหาสู่การสื่อสารเชิงบวก และสามารถนำไปเป็น ต้นแบบของกันและกัน ในการดำเนินงานได้

8.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนเชิงป้องกัน การรวบรวม วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลสุขภาพจิตในเชิงสถิติ เพื่อใช้วางแผนป้องกันและจัดกิจกรรมได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย เช่น

8.6.1 การจัดทำการบริหารความเสี่ยงสุขภาพจิต “กรณีนักศึกษาทำร้ายตนเอง ผู้อื่น หรือมีแนวโน้ม คิดสั้น อย่างต่อเนื่อง

8.6.2 การวิเคราะห์กลุ่มเสี่ยงสูง (High-Risk Profiling) เช่น นักศึกษาปี 1 ที่ไม่มีเพื่อน นักศึกษาต่างศาสนา LGBTQIA+ กลุ่มเด็กเรียนอ่อน นักศึกษาติดพนัน ติดเกมส์ รวมถึงติดสารเสพติด

8.6.3 การวางแผนมาตรการป้องกันเฉพาะกลุ่ม เช่น วงพูดคุยเล็ก ๆ แบบไม่เป็นทางการ

8.7 การนำกระบวนการสานเสวนา (Dialogue) มาใช้ในการจัดการงานวินัย เพื่อลดการตีตราต่อนักศึกษาที่ถูกมองว่ามีปัญหาด้านพฤติกรรมหรือการกระทำที่ผิดกฎระเบียบ โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจและการสนับสนุนในเชิงบวกมากกว่าการลงโทษหรือวิจารณ์อย่างรุนแรง

8.8 การใช้แนวทางสหวิชาชีพในการดูแลสุขภาพจิตของนักศึกษาและบุคลากร ซึ่งการพัฒนานักศึกษาในมิติของสุขภาพจิตจำเป็นต้องมีเครือข่ายการสนับสนุนที่แข็งแกร่ง เน้นความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพลังบวก รวมถึงการรับ Case ข้ามสถาบัน เพื่อให้การดูแลสุขภาพจิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกด้านที่จำเป็น โดยให้มีการคำนึงถึงคำตอบแทนและสวัสดิการของทีมสหวิชาชีพ เพื่อให้ทีมรู้สึกมั่นคงและมีกำลังใจในการทำงาน ทำให้สามารถดำเนินงานด้านสุขภาพจิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

8.9 การจัดทีมดูแลนักศึกษาด้านสุขภาพจิตทุกคณะ/ส่วนงาน โดยออกคำสั่งแต่งตั้งอย่างชัดเจนจากผู้บริหารระดับนโยบาย และมีตัวแทนจากอาจารย์ประจำหลักสูตรมาเป็นคณะกรรมการในการดูแลนักศึกษาร่วมกัน ซึ่งทีมควรมีความรู้และความเข้าใจในด้านการดูแลสุขภาพจิต และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.10 การจัดทีมดูแลสุขภาพจิตนักศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพจิตนักศึกษา ต่อยอดการเป็นจิตอาสา

8.11 การให้ความสำคัญในการดูแลความปลอดภัยด้านจิตใจของบุคลากร (ผู้ปฏิบัติงาน) โดยแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) การเผชิญกับภาวะ Burnout ควรพิจารณาปริมาณงานที่มากเกินไป การสนับสนุนให้บุคลากรมีเวลาในการพักผ่อนที่เพียงพอ ลดการทำงานเกินเวลา ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ให้คุณค่ากับความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน (Work-Life Balance) รวมถึงจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการผ่อนคลาย ซึ่งวิทยาเขตปัตตานี จัดการปัญหาภาวะ Burnout ของบุคลากรผ่านการตั้ง Supervisor หรือผู้ดูแลโดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในหลายด้าน ซึ่งมีผลต่อการป้องกันและจัดการภาวะ Burnout ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การเตรียมความพร้อมบุคลากรหลังจากการเผชิญเหตุ ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่เกิดภาวะฉุกเฉินนี้ หลังการเกิดเหตุพบว่า ความปลอดภัยด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติงานไม่ได้เตรียมรับมือ จึงเกิดภาวะด้านสุขภาพจิตของผู้ปฏิบัติงานตามมาและค่อนข้างรุนแรง

8.12 ความร่วมมือของผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดูแลสุขภาพจิต โดยการเปิดพื้นที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลนักศึกษาาร่วมกัน สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและมหาวิทยาลัย การติดต่อผู้ปกครอง จะต้องได้รับความยินยอมจากนักศึกษาเป็นราย ๆ ไป

9. การเตรียมความพร้อมรองรับภาวะฉุกเฉิน (Preparedness)

9.1 กำหนดแผนในการเฝ้าระวังป้องกัน

9.2 จัดกำลังชุดปฏิบัติการในการตรวจตราพื้นที่ และการเฝ้าระวังป้องกัน ตลอด 24 ชม.

9.3 จัดกำลังในการเฝ้าระวังทางกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ตลอด 24 ชม.

9.4 จัดกำลังในการคอยรับแจ้งเหตุและการประสานงานทั้งทางระบบวิทยุสื่อสาร ระบบโทรศัพท์ หรือระบบอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

9.5 เครือข่ายสุขภาพจิต เครือข่ายอาสาป้องกันภัยและความปลอดภัยสาธารณะในการเฝ้าระวัง

9.6 จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำสารสนเทศและรายงานสถานการณ์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย

สิ่งบ่งชี้การเกิดเหตุ

1) บุคคลอยู่ตามลำพังในที่มืด ที่แสงน้อย หรือในสถานที่ปราศจากผู้คน โดยเฉพาะในยามวิกาล

2) บุคคลอยู่ตามลำพังลักษณะพูดจากคนเดียว

3) บุคคลอยู่ตามลำพังพูดจากคนเดียว หรือยืนอยู่ริมระเบียงอาคาร หรือพยายามปีนหน้าต่างอาคารสูง หรืออยู่บนดาดฟ้าอาคาร หอดูนก โดยเฉพาะบุคคลที่มีพฤติกรรมเดินวนไปมาซ้ำ ๆ

5) บุคคลที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ดีใจผิดปกติ ร้องไห้ผิดปกติ

6) บุคคลที่มีการจ้องมองอย่างจดจ่อต่อบุคคลอื่น

7) บุคคลที่มีลักษณะประชิดตัวบุคคลที่ไม่ได้รู้จักกัน ใช้วาจาหยาบโหลดหรือพูดจาวกไปวนมาค หรือแกล้งเดินเฉียดเดินชน หรือลักษณะประจบกับบุคคลหลากหลายซึ่งไม่ได้รู้จักกัน

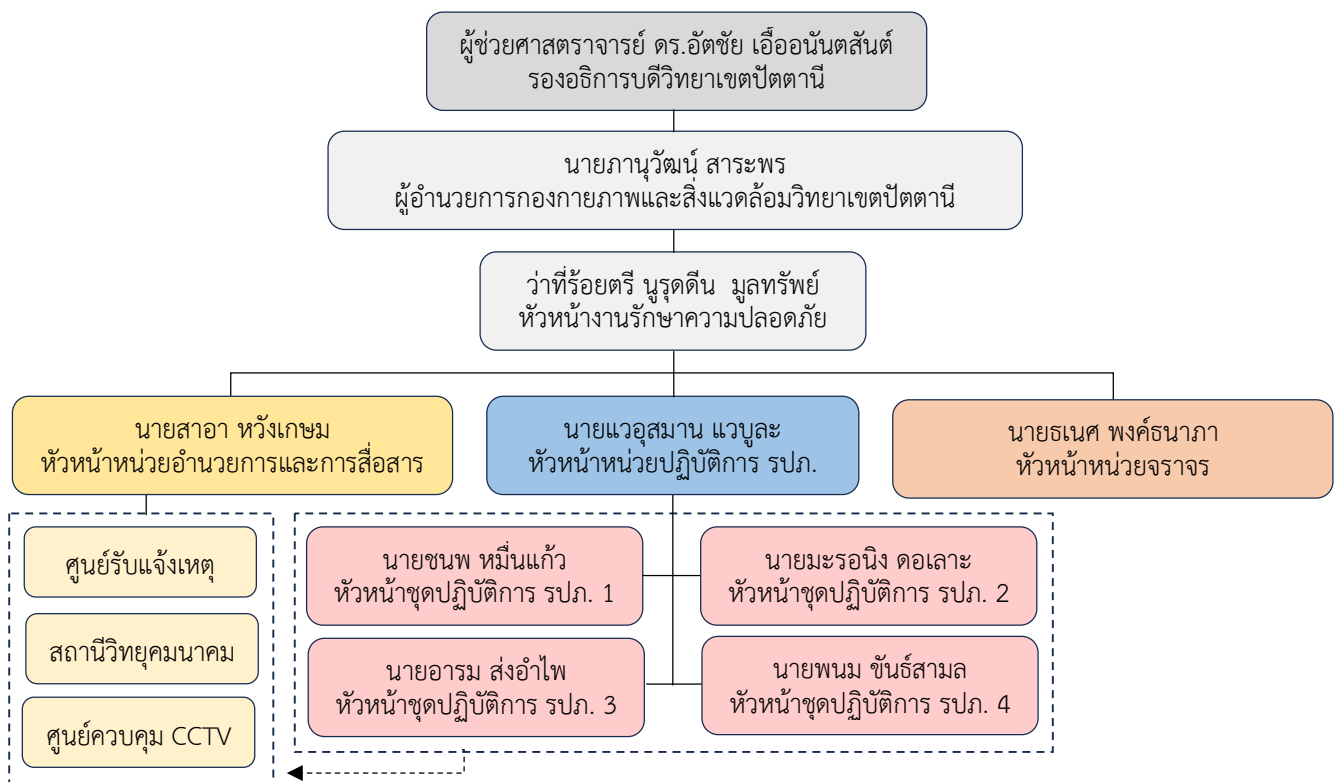
10. การตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน (Response)

เมื่อจะเข้าสู่การเกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต อาจปรากฏสิ่งบ่งชี้การเกิดเหตุ ในการตรวจตราพื้นที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัยนอกจากตรวจตราด้านความปลอดภัย แล้ว จะต้องตรวจตราลักษณะการทำร้ายร่างกายตนเอง พยายามกระโดดจากที่สูงหรือฆ่าตัวตาย หากพบหรือได้รับแจ้งให้ปฏิบัติการตามแผน ดังนี้

10.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานหลักตามแผนปฏิบัติการ

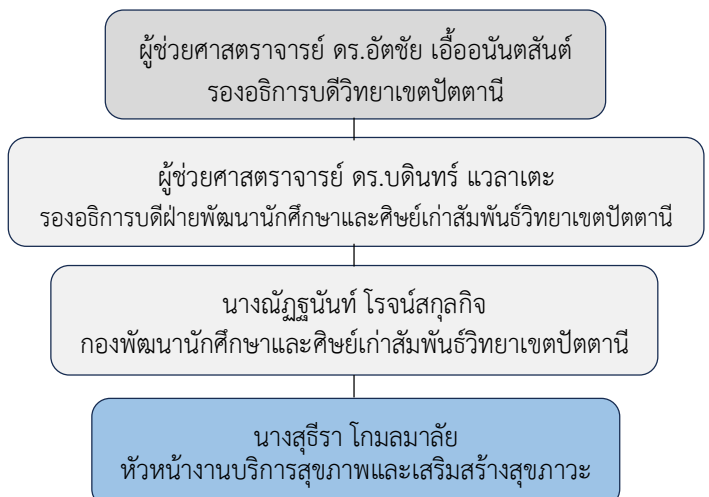
10.1.1 โครงสร้างองค์กรงานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี

งานรักษาความปลอดภัยเป็นหน่วยงานหลักในการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินในกรณีเหตุวิกฤตสุขภาพจิต และเป็นหน่วยงานแรกที่เข้าถึงพื้นที่ได้รวดเร็วที่สุดกรณีเกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต ในพื้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีชุดปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง ตามตารางปฏิบัติงาน มีโครงสร้างระบบบัญชาการหน่วยงาน ดังนี้

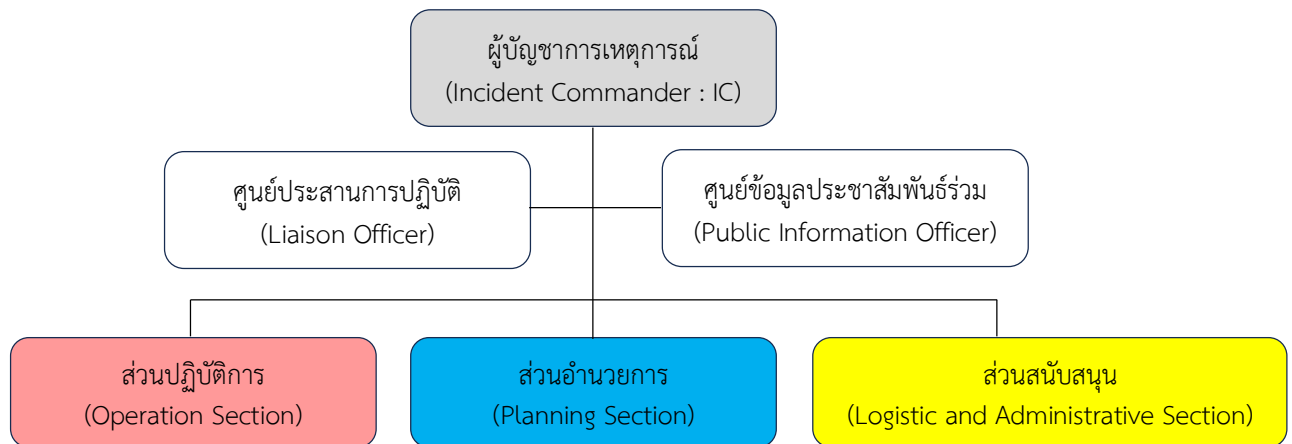


10.1.2 โครงสร้างองค์กรงานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี

งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ เป็นหน่วยงานหลักในการคัดกรอง ป้องกัน รักษาผู้ป่วยสุขภาพจิต ในช่วงก่อนการเกิดเหตุ การเจรจาต่อรอง และช่วงหลังเกิดเหตุ ในการเยียวยาฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ป่วย ในพื้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีโครงสร้างระบบบัญชาการ หน่วยงาน ดังนี้



10.2 โครงสร้างองค์กรระบบบัญชาการเหตุการณ์



10.3 หน้าที่และความรับผิดชอบเมื่อพบเหตุวิกฤตสุขภาพจิต

เมื่อได้รับแจ้งสถานการณ์อันอาจมีแนวโน้มอาจนำไปสู่เหตุวิกฤตสุขภาพจิต หรือเข้าสู่สถานการณ์ฉุกเฉินวิกฤตสุขภาพจิต แล้ว ให้บรรดาผู้มีหน้าที่ ต้องปฏิบัติตามแผนนี้ ดังนี้

10.3.1 ส่วนงาน/หน่วยงาน บุคคล แจ้งเหตุไปยัง “ศูนย์รับแจ้งเหตุ” โดยด่วน มีช่องทาง ดังนี้

- โทรศัพท์ สายตรง 0-7331-3345 / 093-619-3300 สายภายในหมายเลข 191
สายภายใน UC หมายเลข 4099

- วิทยุสื่อสาร ข่ายมหาวิทยาลัย 142.525 MHz (NXDN Encryption)

- วิทยุสื่อสาร คลื่นความถี่ภาคประชาชน (CB) คลื่นความถี่ 245.525 MHz หรือ ช่อง 43 (กรณีเครื่อง 80 ช่อง) หรือ 22 (กรณีเครื่อง 40 ช่อง) เรียกขาน “ม.อ. ปัตตานี”

- วิทยุสื่อสาร คลื่นความถี่วิทยุสมัครเล่น (AR) คลื่นความถี่ 145.000 MHz เรียกขาน “E28AT”

กรณี สถานการณ์ฉุกเฉินที่หน่วยงานสามารถระงับ หรือควบคุมได้ (ยังไม่ปรากฏพยายามกระโดดจากที่สูง)

10.3.2 ศูนย์รับแจ้งเหตุวิทยุแจ้งสายตรวจในเขตพื้นที่เกิดเหตุ และหัวหน้าชุด หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย และหัวหน้างานรักษาความปลอดภัย เพื่อเข้าตรวจสอบ/เจรจา/ระงับเหตุ

10.3.3 ศูนย์รับแจ้งเหตุโทรแจ้งหัวหน้างานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ เพื่อเข้าตรวจสอบ/เจรจา/ระงับเหตุ

10.3.4 หากพื้นที่เกิดเหตุเป็นหอพักนักศึกษา ให้ศูนย์รับแจ้งเหตุโทรแจ้งหัวหน้างานสวัสดิการที่พักและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ อีกหน่วยงานหนึ่ง

10.3.5 สายตรวจในพื้นที่เกิดเหตุ พื้นที่ใกล้เคียง หัวหน้าชุดปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย หัวหน้างานรักษาความปลอดภัย เข้าตรวจสอบ/เจรจา/ระงับเหตุ

10.3.6 หัวหน้างานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ พร้อมนักจิตวิทยา เข้าเจรจา/ระงับเหตุ

กรณี สถานการณ์ฉุกเฉินที่หน่วยงานไม่สามารถระงับหรือไม่สามารถควบคุมได้เอง

10.3.7 งานรักษาความปลอดภัย ปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ปฏิบัติพร้อมกัน ดังนี้

1) หน่วยอำนวยการและการสื่อสาร ติดต่อประสานงานหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ประสานงานไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานี วิทยุสื่อสารที่ความถี่ 161.200 MHz/ 153.450 MHz ปัตตานี เรียก “05” หรือ โทรศัพท์ 0-7334-8555 หรือสายด่วน 191 ขอกำลังประจำส่วนปฏิบัติการ และดำเนินการร่วมกองอำนวยการในการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ประสานงานไปยังศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดปัตตานี วิทยุสื่อสารที่ความถี่ 161.200 MHz / 150.475 MHz เรียก “ศูนย์นเรนทรปัตตานี” หรือ สายด่วน 1669 ขอกำลังสนับสนุน ณ ที่ตั้งกองอำนวยการ เตรียมรับผู้ป่วยฉุกเฉินหรือผู้ป่วยวิกฤต

- ประสานงานไปยังสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี วิทยุสื่อสารที่ความถี่ 161.200 MHz เรียก “ศูนย์นิรภัยปัตตานี” หรือ โทรศัพท์ 073-333208-9 หรือ สายด่วน 1784 ขอกำลังสนับสนุนพร้อมอุปกรณ์ ณ ที่ตั้งกองอำนาจการ/จุดเกิดเหตุ เตรียมเบาะลมกู้ภัย รถกระเช้า เป็นอาทิ

- ประสานงานไปยังรถฉุกเฉิน ม.อ. (รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย ปฏิบัติหน้าที่พนักงานขับรถฉุกเฉิน) ของงานรักษาความปลอดภัย ทางวิทยุสื่อสารที่ความถี่ 142.525 MHz เป็น กำลังสนับสนุน ณ ที่ตั้งกองอำนาจการ ทำหน้าที่ลำเลียงนำส่งอุปกรณ์ เครื่องมือ กำลังคน เสี่ยง เป็นอาทิ

- ประสานงานไปยัง ศูนย์สื่อสารองค์กรและกิจการนานาชาติ สำนักงานวิทยาเขตปัตตานี โทรศัพท์ 095-926-7339 หรือสายภายใน UC (4)4141 หรือวิทยุแจ้งพนักงานรักษาความปลอดภัย ประจำอาคารสำนักงานวิทยาเขตปัตตานี แจ้งโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศูนย์ฯ ให้เตรียมพร้อมและส่งกำลังคนพร้อมอุปกรณ์ไปประจำกองอำนาจการในศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม พร้อมทั้งดำเนินการในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมทราบ รายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกรณีสถานการณ์ยืดเยื้อ โดยใช้ช่องทางอีเมลถึงบุคลากรและนักศึกษาทุกคนในวิทยาเขตปัตตานี ผ่านกลุ่มอีเมล all-staffs@gs.psu.ac.th และกลุ่มอีเมล all-students@psu.ac.th และประสานงานหรือให้ข่าวกับสื่อมวลชน

2) หน่วยปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย แบ่งกำลังออกเป็น 2 ส่วน ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 หัวหน้าชุดปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย นำกำลังสายตรวจรักษาความปลอดภัย กันพื้นที่เกิดเหตุ Red Zone คัดกรองบุคคลและยานพาหนะในการเข้า-ออกพื้นที่เกิดเหตุ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการระงับเหตุ

ส่วนที่ 2 จัดกำลังดูแลรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย ของสถานที่เกิดเหตุ และกองอำนาจการ

3) หน่วยจราจร แบ่งกำลังออกเป็น 2 ส่วน ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปิดการจราจรทางร่วมทางแยกมิให้บุคคลและยานพาหนะเข้าในพื้นที่ Red Zone เว้นแต่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการระงับเหตุ รวมถึงจัดการจราจรบริเวณที่เกิดเหตุและบริเวณใกล้เคียง

ส่วนที่ 2 ภารกิจจัดสถานที่ตั้งกองอำนาจการ จัดเตรียมกระดานฟลิปชาร์ทพร้อมขาตั้ง และปากกาเคมี จำนวน 3 ชุด สำหรับรายงานเหตุการณ์ สำหรับหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาสนับสนุน และสำหรับรายงานผู้ได้รับบาดเจ็บ และคอยสนับสนุนและจัดเตรียม/อำนวยความสะดวก ด้านอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

10.3.8 ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander : IC) ผู้มีอำนาจสูงสุดในโครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ในแผนนี้ มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการ อำนาจการบัญชาการในการจัดการเหตุฉุกเฉินนี้ในภาพรวม ปฏิบัติหน้าที่โดย รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี หรือ ผู้ที่รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี มอบหมาย หรืออธิการบดีมอบหมาย

10.3.9 ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (Liaison Officer) ตั้งอยู่กองอำนาจการ Green Zone ปฏิบัติหน้าที่โดย หน่วยอำนาจการและการสื่อสาร งานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ประสานงาน ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ในภาพรวมของเหตุการณ์ทั้งหมด โดยมีหัวหน้าหน่วยอำนาจการและการสื่อสาร งานรักษาความปลอดภัย รับผิดชอบ

10.3.7 ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Public Information Officer : PIO) ตั้งอยู่กองอำนาจการ Green Zone ปฏิบัติหน้าที่โดย ศูนย์สื่อสารองค์กรและกิจการนานาชาติ สำนักงานวิทยาเขตปัตตานี และสถานีวิทยุกระจายเสียง ม.อ. ปัตตานี มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร เผ่าติดตามข่าวทางสื่อช่องทางต่าง ๆ ช่วยเหลือผู้บัญชาการเหตุการณ์ในด้านข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น และการสื่อสารความเสี่ยงให้แก่สาธารณชน สื่อมวลชน และหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านการแถลงข่าว หรือช่องทางประชาสัมพันธ์อื่น ๆ โดยมีหัวหน้าศูนย์สื่อสารองค์กรและกิจการนานาชาติ รับผิดชอบ บรรดาข่าวให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์ เป็นผู้อนุมัติก่อนเผยแพร่ทุกครั้ง

10.3.8 ส่วนปฏิบัติการ (Operation Section) การเจรจาต่อรอง และปฏิบัติการตอบโต้สถานการณ์ มีหน้าที่ปฏิบัติการจิตวิทยาไวotechnicวิธีการทั้งปวง การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักศึกษาหรืออาจใช้ยุทธปฏิบัติการทางตำรวจในการจับหรือควบคุมตัวโดยพลันหรือที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เพื่อรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน ให้เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว โดยมี หัวหน้างานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบ

10.3.9 ส่วนอำนวยการ (Planning Section) ตั้งอยู่กองอำนวยการ Green Zone ปฏิบัติหน้าที่โดย งานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ แนวโน้มสถานการณ์ ประสาน รวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากร เพื่อใช้ในการสนับสนุนความต้องสนับสนุนทรัพยากรเมื่อมีการร้องขอ และขับเคลื่อนให้เกิดการประชุมต่าง ๆ เพื่อร่วมกันวางแผนเผชิญเหตุ และวางแผนในขั้นตอนเจรจาต่อรอง การถอนกำลัง โดยมี หัวหน้างานรักษาความปลอดภัย รับผิดชอบ

10.3.10 ส่วนสนับสนุน (Logistic and Administrative Section) มีหน้าที่สนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่จำเป็น โดยมี ผู้อำนวยการกองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี รับผิดชอบ พร้อมมีกำลังหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1) งานผังแม่บทและออกแบบก่อสร้าง เตรียมพร้อมในการสนับสนุนแบบแปลนอาคารที่เกิดเหตุในการวางแผนการเข้าปฏิบัติการ

2) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จัดเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนรถน้ำพร้อมคนขับ กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ และรถกระเช้าพร้อมคนขับ กรณี ขอสนับสนุนช่องทางการเข้าถึงของทีมเจรจาหรือการส่งกำลังปฏิบัติการ กำลังบำรุง ตามร้องขอ

3) งานสาธารณูปการ จัดเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนในระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ ในกรณีระบบสาธารณูปโภคได้รับความเสียหาย หรือขอสนับสนุนเพิ่มเติม และรถกระเช้าพร้อมคนขับ กรณี ขอสนับสนุนช่องทางการเข้าถึงของทีมเจรจา หรือการส่งกำลังปฏิบัติการ กำลังบำรุง ตามร้องขอ

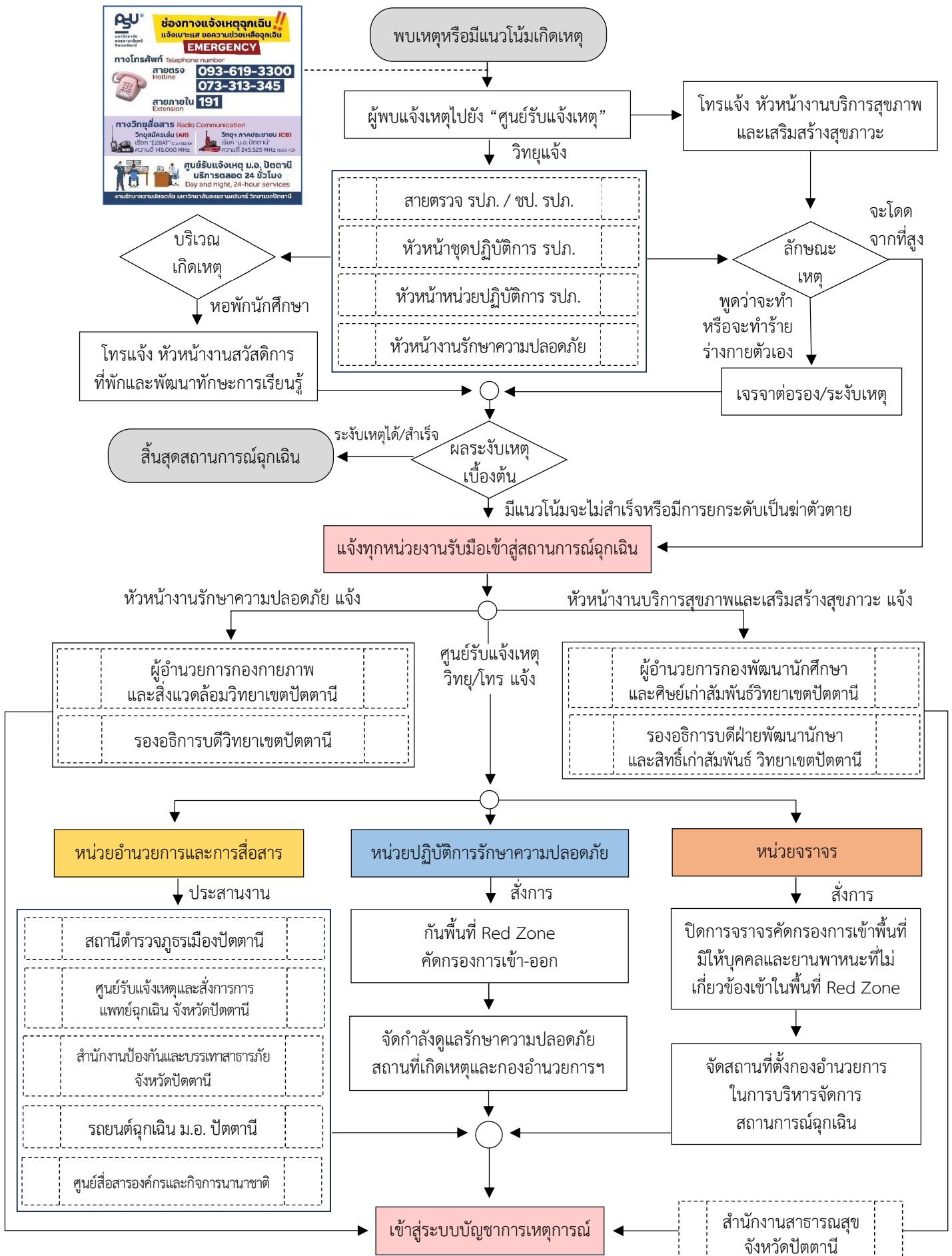
4) ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัล วิทยาเขตปัตตานี จัดเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนในระบบโครงข่ายสื่อสารคอมพิวเตอร์ให้รองรับระบบโทรศัพท์ VOIP ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด

5) ศูนย์บริการสุขภาพปฐมภูมิ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี เตรียมพร้อมรับมือรองรับผู้ประสบอันตรายที่มีผู้ป่วยฉุกเฉินหรือผู้ป่วยวิกฤต ณ ที่ตั้งศูนย์บริการสุขภาพปฐมภูมิ หรือกองอำนวยการตามสั่งการ ให้การปฐมพยาบาล กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

6) ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน ประจำ ณ ศูนย์อำนวยการเตรียมรับปฏิบัติการแพทย์ฉุกเฉิน และนำผู้ป่วยฉุกเฉินหรือผู้ป่วยวิกฤตส่งโรงพยาบาล

7) ชมรมวิทยุสมัครเล่นและอาสาป้องกันภัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดกำลังคนพร้อมเครื่องและอุปกรณ์วิทยุคมนาคมเตรียมพร้อมให้การสนับสนุนในระบบวิทยุคมนาคม และเตรียมพร้อมสนับสนุนหากเกิดวิกฤตการณ์ด้านการสื่อสาร

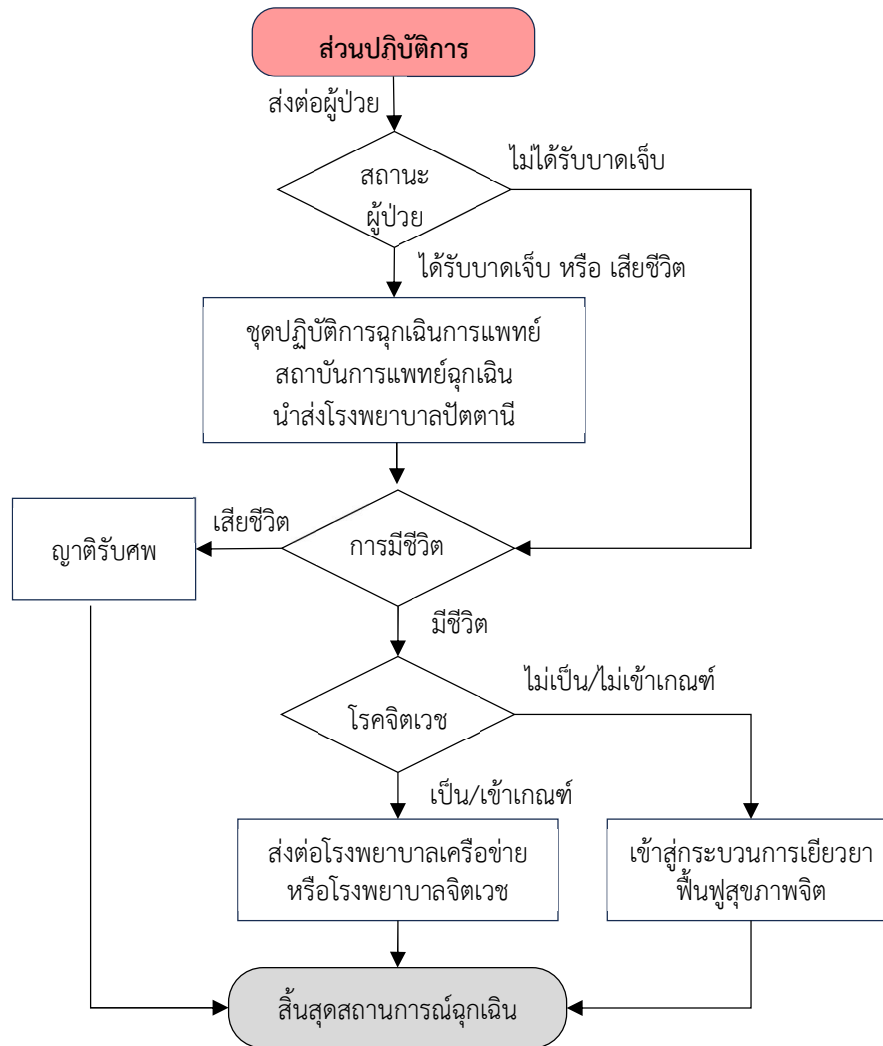
10.4 ขั้นตอนการปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน



10.5 ระบบบัญชาการเหตุการณ์



10.6 สถานการณ์คลี่คลาย



10.7 สิ้นสุดสถานการณ์ฉุกเฉิน

- 1) ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วมจัดแถลงข่าว และแจ้งประชาคม วิทยาเขตปัตตานี ทราบถึงผลการปฏิบัติการ
- 2) ส่วนสนับสนุน จัดการประสานสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค ระบบโครงข่ายสื่อสาร ระบบโทรคมนาคม
- 3) ถอนกำลังพลต่าง ๆ เข้าปฏิบัติงานในภาวะปกติ
- 4) ส่วนอำนวยการ และศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วมจัดทำรายงานผลการปฏิบัติการ
- 5) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ จัดทำหนังสือขอบคุณทุกส่วนงาน/หน่วยงาน

11. การฟื้นฟูหลังเกิดภาวะฉุกเฉิน (Recovery)

การฟื้นฟูหลังเหตุการณ์วิกฤตสุขภาพจิตไม่ใช่เพียงการเยียวยาเฉพาะบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่ยังคงคำนึงถึงผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ พยาน บุคลากรที่เข้าไปช่วยเหลือ รวมถึงการดูแลภาพรวมของสภาพจิตใจในชุมชนมหาวิทยาลัย การฟื้นฟูอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ทุกฝ่ายสามารถกลับคืนสู่ภาวะปกติ และเรียนรู้จากเหตุการณ์นั้นเพื่อปรับปรุงการจัดการในอนาคต

11.1 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟูจิตใจผู้ได้รับผลกระทบ และติดตามดูแลต่อเนื่อง ดังนี้

1) กลุ่มญาติผู้เสียชีวิต / ผู้บาดเจ็บ ในกรณีที่มีผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บจากเหตุวิกฤตสุขภาพจิต งานบริการสุขภาพจะทำหน้าที่ประสานการเยี่ยมเยียน ให้การดูแลเชิงจิตวิทยากับครอบครัวอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วง 48 ชั่วโมงแรก ซึ่งเป็นช่วงเวลาวิกฤตของการสูญเสีย จะมีการจัด “ห้องเยียวยาใจ” หรือ “จุดรับฟังด้วยใจ” เพื่อให้ญาติสามารถแสดงความรู้สึกโดยไม่ถูกตัดสิน

2) กลุ่มผู้เห็นเหตุการณ์ / อยู่ในเหตุการณ์ บุคลากรหรือนักศึกษาที่เห็นเหตุการณ์มักมีอาการหวาดกลัว ซ็อก หรือรู้สึกผิด (Survivor's guilt) จะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้อยู่กับความรูสึกนั้นตามลำพัง โดยการจัดกลุ่มสนทนาแบบ Sharing Circle หรือ Group Debriefing โดยนักจิตวิทยา เพื่อให้ทุกคนได้พูดถึงประสบการณ์ของตนและได้รับการยืนยันว่าความรู้สึกของตนเป็นเรื่องปกติ

3) กลุ่มประชาคมวิทยาเขต / กลุ่ม Panic ในโลกออนไลน์ เมื่อเหตุการณ์แพร่กระจายสู่สื่อสังคมออนไลน์ จะเกิดกระแสตื่นตระหนกหรือเข้าใจผิด งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ ร่วมกับศูนย์สื่อสารองค์กรและกิจการนานาชาติ จะสื่อสารแบบเป็นกลาง และใช้ภาษาที่ลดการตีตรา เช่น การไม่ระบุชื่อ ไม่ใช้ถ้อยคำรุนแรง และชี้แจงว่าสุขภาพจิตเป็นเรื่องที่ดูแลและรักษาได้

11.2 การจัดการผลกระทบในชุมชนมหาวิทยาลัยและโลกออนไลน์ ผลกระทบจากเหตุการณ์วิกฤตอาจไม่จำกัดเฉพาะผู้มีส่วนร่วมโดยตรง แต่ยังแผ่ขยายไปยังประชาคมในวิทยาเขต และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกออนไลน์ หากไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสม อาจเกิดการตีตรา (Stigma) การบูลลี่ หรือการแพร่กระจายของข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

1) ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม ดำเนินการออกแบบการสื่อสารเชิงบวก เช่น แลงการณที่ไม่เปิดเผยตัวตน ใช้ภาษาที่ลดการตีตรา และย้ำว่าสุขภาพจิตเป็นสิ่งที่ดูแลและรักษาได้

2) มีการติดตามกระแสนบนโลกออนไลน์ และส่งข้อมูลเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดอย่างทันท่วงที เช่น การตอบคอมเมนต์หรือสื่อสารผ่านโซเชียลของหน่วยงาน

3) รณรงค์ “สุขภาพจิตเป็นเรื่องของทุกคน” ภายหลังเหตุการณ์ เช่น การจัดบูธกิจกรรมใจดี หรือการปล่อยคลิป “อยู่ตรงนั้นะ” ที่ชวนให้นักศึกษากลับเปิดใจ

11.3 การเสริมสร้างความเข้าใจสุขภาพจิตในระยะยาว เมื่อวิกฤตผ่านไป หน่วยงานต้องไม่หยุดอยู่แค่การเยียวยาเฉพาะหน้า แต่ต้องต่อยอดสู่การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเปลี่ยนทัศนคติของคนในวิทยาเขตเกี่ยวกับสุขภาพจิตในภาพรวม

1) จัดกิจกรรม We Care: เข้าใจใจ เช่น เวทีพูดคุย ฟ้นที่แชร์เรื่องราวการฟ้นตัว และแนวทางดูแลใจแบบ DIY

2) เผยแพร่ความรู้เรื่องภาวะเครียด ซึมเศร้า วิตกกังวล ผ่านสื่อสร้างสรรค์ เช่น TikTok, Instagram, หรือ Line Official

3) ประสานกับคณะต่าง ๆ เพื่อบูรณาการเนื้อหาเรื่องสุขภาพจิตในกิจกรรมของบุคลากรและนักศึกษา รวมถึงหลักสูตร Soft Skills

11.4 การติดตามผลและถอดบทเรียน การติดตามผลและประเมินผลหลังเหตุการณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ พัฒนา และปรับปรุงแผนให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

1) จัดเวที After Action Review (AAR) ร่วมกับหน่วยงานหลัก เช่น งานรักษาความปลอดภัย ศูนย์บริการสุขภาพปฐภูมิ และฝ่ายบริหาร

2) เก็บข้อมูลผลกระทบในระดับบุคคล กลุ่ม และระบบ เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของแผน

3) สรุปบทเรียนและปรับปรุงแผน Recovery Action Plan ให้นำไปสู่การพัฒนา SOP สำหรับเหตุการณ์ในอนาคต

12. การฝึกซ้อม

งานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี กับ งานบริการสุขภาพ และเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี รวมถึงส่วนงาน/หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการนี้จะต้องดำเนินการซักซ้อมแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือตามความเหมาะสมตามสถานการณ์

13. การทบทวนและปรับปรุงแผน

ให้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนให้มีข้อมูลเป็นปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับคำสั่ง/ระเบียบ/พ.ร.บ. /หลักการ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับปัญหาอุปสรรคที่พบจากการซ้อมแผนปฏิบัติการนี้ หรือหลังเกิดเหตุจริง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมอบหมายดังนี้ งานรักษาความปลอดภัย กองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี มีหน้าที่หลักในการปรับปรุงแผนนี้ โดยในส่วนของมาตรการ แนวทาง และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกัน ให้งานบริการสุขภาพและเสริมสร้างสุขภาวะ กองพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์วิทยาเขตปัตตานี เป็นผู้จัดทำ และเตรียมความพร้อมก่อนการเกิดเหตุ ทั้งในการคัดกรองและดูแลสุขภาพจิต ทั้งภาวะซึมเศร้า ภาวะเครียด และภาวะวิตกกังวล หรือที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การดำเนินการหลังเกิดเหตุ

14. การประกาศใช้แผน

ประกาศใช้แผนและเริ่มปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดเหตุวิกฤตสุขภาพจิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2568 เป็นต้นไป

๙๒

ลงชื่อ

Digitally signed: 2025.10.10 11:28:27 +07:00

ผู้ร่วมจัดทำแผน

(นางสาวปัทมา มูฮิตาปี)

นักวิชาการศึกษา

๙๓

ลงชื่อ ว่าที่ร้อยตรี

Digitally signed: 2025.10.10 14:27:48 +07:00

ผู้จัดทำแผนและเสนอแผน

(นุรุดดีน มุลทรัพย์)

นักวิชาการอุดมศึกษา

๙๔

ลงชื่อ

Digitally signed: 2025.10.10 23:00:46 +07:00

ผู้เห็นชอบแผน

(นายภานุวัฒน์ สาระพร)

รักษาการแทนผู้อำนวยการกองกายภาพและสิ่งแวดล้อมวิทยาเขตปัตตานี

๙๕

ลงชื่อ

Digitally signed: 2025.10.13 13:41:24 +07:00

ผู้อนุมัติแผน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัทธชัย เอื้ออนันตสันต์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี